

Persbericht jaarcijfers

Fraudehulpdesk: significante toename vacaturefraude in 2023

In het callcenter ontving de Fraudehulpdesk in 2023 ruim 57.000 fraudemeldingen. Via de geautomatiseerde valse-e-mailcheck kwamen daarnaast meer dan 560.000 verdachte e-mails binnen, een stijging van 35% ten opzichte van een jaar eerder. In totaal werd in 2023 voor 44,5 miljoen euro aan schade gemeld.

De meest opvallende ontwikkeling in 2023 was de forse stijging in de meldingen, financieel gedupeerden en vooral de schade bij vacaturefraude. De financiële schade was bijna 200 keer zo hoog als in 2022. Dat werd vooral veroorzaakt door diverse en ook nieuwe werk-aanbiedingen met ingewikkelde constructies, waarbij de gedupeerde 'thuiswerkers' onder meer misleid werden om een soort investeringen te doen of onbedoeld op een phishing-link klikten die toegang gaf tot hun bankrekening.

In de benadering van de potentiële fraudeslachtoffers zagen we het afgelopen jaar een opvallende stijging in de meldingen van valse sms'jes: een toename van 260% ten opzichte van 2022. De meldingen betroffen vooral hulpvraagfraude: het bekende 'appje' van een familielid om geld, dat in 2023 vaak voorafgegaan werd door een sms met het verzoek zélf een WhatsAppbericht te sturen naar een bepaald nummer. Ook ontvingen we veel meldingen van phishing-sms'jes namens een bank, en valse betaalverzoeken van zogenaamd de Belastingdienst en het CJIB. Ook afpersing via sms kwam regelmatig voor.

In totaal ontvingen we ruim 15.636 meldingen van mensen die per sms werden benaderd. Van hen meldden 118 ook financiële schade. Het totale schadebedrag hiervan bedroeg gemiddeld ruim € 6.000,- per persoon. Daarbij moet opgemerkt worden dat phishing niet altijd direct resulteert in financiële schade. De dreiging zit daarbij in het afstaan van persoonlijke gegevens.

Zoals in voorgaande jaren zorgde beleggingsfraude voor de hoogste financiële schade: van de meer dan duizend melders raakten 900 van hen samen ruim 20 miljoen euro kwijt door in te gaan op dubieuze investeringsvoorstellen. Aanzienlijk meer dan de 14 miljoen uit 2022.

Het aantal meldingen, financieel gedupeerden en het totaal gemelde schadebedrag voor voorschotfraude stegen eveneens. Voorschotfraude is de overkoepelende term voor alle fraudevormen waarbij de gedupeerde een bedrag moet betalen om iets waardevols te ontvangen. De beloofde prestaties of goederen blijven uit. De totale financiële schade bedroeg bijna 9 miljoen euro.

Meldingen over datingfraude resulteerden het afgelopen jaar in een totaal gemeld schadebedrag van in totaal 7,6 miljoen euro. Een stijging van 75% ten opzichte van 2022. Dit werd mede veroorzaakt door hoge schadebedragen van slachtoffers die door hun 'date' werden verleid tot het aangaan van nep-investeringen.

Ook acquisitiefraude nam toe. Bij acquisitiefraude worden ondernemers benaderd door advertentiebureaus voor het plaatsen van een advertentie. Achteraf blijkt dat de ondernemer ongewild en onbewust akkoord is gegaan met een abonnement voor onduidelijke advertentieplaatsingen, of niet volledig of correct is geïnformeerd over de overeenkomst en de kosten. Zowel het aantal meldingen als het aantal financieel gedupeerden en het schadebedrag namen toe ten opzichte van 2022. Deze praktijken zijn mede dankzij de inspanningen van de Fraudehulpdesk sinds 2016 strafbaar.

Cybercrime daarentegen nam af ten opzichte van 2022. Daarmee bedoelen we alle vormen van criminaliteit waarbij ICT zowel het doel als het middel is. Het gebruik van computers/internet is dus een voorwaarde om de criminaliteit te kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld de buitenlandse nep-helpdesks die zichzelf toegang verschaffen tot het apparaat van iemand anders, om zo onder meer transacties via de bank te kunnen manipuleren.

Ook fraude met online aan- en verkopen zagen we het afgelopen jaar teruglopen in onze meldingen.

Cijfers:

Totaal aantal per jaar	2022	2023
Meldingen	51.607	57.780
Financieel gedupeerden	7.661	7.720
Schadebedrag	€ 43.221.928,-	€ 44.495.376,-

Via onze valse-e-mailcheck ontvingen wij in 2023 nog 562.232 meldingen van verdachte e-mails. In totaal gaat het om 620.013 meldingen.

Enkele werkwijzen uitgelicht:

Vacaturefraude totaal	2022	2023
Aantal meldingen	90	433
Financieel gedupeerden	15	139
Schadebedrag	€ 6.660,-	€ 1.204.858,-

Benadering via sms	2022	2023
Aantal meldingen	4.336	15.636
Financieel gedupeerden	25	118
Schadebedrag	€ 168.784,-	€ 723.794,-

Beleggingsfraude*	2022	2023
Aantal meldingen	682	1.007
Financieel gedupeerden	624	900
Schadebedrag	€ 14.790.667,-	€ 20.826.474,-

*inclusief deel meldingen datingfraude

Voorschotfraude*	2022	2023
Aantal meldingen	1.831	2.479
Financieel gedupeerden	587	743
Schadebedrag	€ 6.836.499,-	€ 8.859.515,-

*exclusief enkele meldingen vacaturefraude, inclusief deel meldingen datingfraude

Datingfraude totaal	2022	2023
Aantal meldingen	454	495
Financieel gedupeerden	204	246
Schadebedrag	€ 4.381.565,-	€ 7.644.870,-

Acquisitiefraude	2022	2023
Aantal meldingen	1.042	1.590
Financieel gedupeerden	70	104
Schadebedrag	€ 54.159,-	€ 72.676,-

Cybercrime	2022	2023
Aantal meldingen	4.471	3.732
Financieel gedupeerden	361	239
Schadebedrag	€ 909.647,-	€ 674.988,-

Online aan- en verkoop	2022	2023
Aantal meldingen	5.241	4.856
Financieel gedupeerden	4.326	3.923
Schadebedrag	€ 1.058.453,-	€ 985.147,-